ԱՏՕՆԷ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

Մէճիտիյէ 20 ղրուշտան

ՍԹԸՄՊՕԼ ԻՉԻՆ

Պիր սէնէլիք . . . 200 ղշ.
Ալթը այլըգ . . . . 100 »
Իւչ այլըգ . . . . 55 »

ՎԻԼԱՅԷԹ ԻՉԻՆ

Բօսթա իլէ իրսալ օլունաճագ լար իչիւն

Պիր սէնէլիք . . . 230 ղշ.
Ալթը այլըգ . . . . 120 »
Իւչ այլըգ . . . . 60 »

Մէճիտիյէ 1 ղրուշ

ԹԷՐՃԻՄԱՆԸ ԷՖՔԵԱՐ

ՄԷՎԱՏՏԸ ՓՈԼԻԹԻՔԻՅԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԻԼԼԻՅԷ
ՎԷ ՏԱԻՐԷՅԻ ՃԱՄԻ ՆԷՎԱՄԻ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

ԻԼԱՆԱԹ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

Պէհէր սաթըրը իչիւն

1 վէ 2 վէ 3 րընճի սահիֆէ 5 ղշ.
4 ընճիւ սահիֆէյէ . . 2 »

ԻԽԹԱՐ. Պանգա, Շիրքէթ վէ ումումու սարրաֆիյէյէ այիտ. 2 վէ 3ւն ճիւ սահիֆէլէրէ 6 ղշ.
4 ընճիւ սահիֆէյէ . . 4 »

Զիյատէ միւտտէթ իչիւն իլանաթը պազարլըգ օլուր:

Մէվատտը նաշիրայը տաիր պէնտլէր մէճճանէն գապուլ օլունաճագ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ իատէ օլունմայաճագ:

Մէճիտիյէ 1 ղրուշ

Իտարէխանէսի վէ մաթպաասը, Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ էսքի Պապը Զապթիյէ սօգաղը քէօշէսինտէ նումէրօ 8 տէ տիր: — Ղազէթանըն ումուրու իտարէ վէ թահրիրիյէսինէ այիտ քեաֆֆէյի մէվատտ հագգընտա, Միւտիրի ղազէթա Տիգրան Ճիվէլէկեանա միւրաճաաթ օլունաճագը կիպի, քեաֆֆէյի մէքեաթիպին տախի անըն նամընա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա էտէր:

ԱՍԻԹԱՆԷ 20 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

ՀԱԼԸ ՀԱԶԸՐ

Պու կիւնլէրտէ բուլունմաճ իչիւն իքի գաբու աչըլմըշ տըր . պունլարըն պիրի պիւտճէնին թանզիմի իլէ վարիտաթ վէ մէսարիֆին միւվազէնէսի իչիւն գօմիսիօնլար Թէրթիպ օլունարագ իչէ կիրիշմէլէրի , վէ տիկէրի՝ Րումէլինտէքի վիլայաթըն թանզիմի իտարէսի իչիւն Շարգի Րումէլի միւթէլլիթ գօմիսիօնունուն պուրայա կէլիպ ինթիժա իթմէք իւզրէ պուլունմասը տըր :

Մալիւմ տիր քի , աճվալը մալիյէնին բուլանը իլէ պիւտճէնին պիր սուրէթը մաթլուպէտէ թանզիմի իչիւն խայլը վագթըտան պէրու մալիյէ նէզարէթինտէ պիր գօմիսիօն պուլունմագտա տըր : Նէչէնլէրտէ պու գօմիսիօնուն լայիհայը Թէրթիպ իտիւպ հուզուրը հազրէթի Բատիշահիյէ Թագտիմ իթտիկի , վէ պինաէն ալէյհ իչին իրատէի Սէնիյէնին սուտուրինէ միւթէվագգըֆ գալտըղը րիվայէթ օլունմուշ իտի :

Պու կիւնքի վ—թէըն կազէթասը , պու գօմիսիօնուն իքիյէ այրըլըպ պիր չիւպէնին՝ վարիտաթըն վէ տիկէրինին մէսարիֆի Թէրթիպ իտէճէյինի պէեան իտէյօր : Պու հավատիս սահիհ իսէ , մուգատտէմ հուզուրը հազրէթի Բատիշահիյէ Թագտիմ օլունտուղու րիվայէթ օլունան լայիհա՝ գօմիսիօնուն պիր գարարը նէթիճէսի օլմայըպ , իսթիզանը քէյֆիյէթտէն իպարէթ պիր չէյ օլմագ իգթիզա իտէր :

Հէր հալտէ աճվալը մալիյէնին բուլանը պիրինճի իհթիյաճաթըմըզտան օլուպ , պունուն թէէխխուրի ասլա ճայիզ օլամայաճաղընտան , պու գօմիսիօնուն պիւտճէյի պիր սաաթ էվվէլ թանզիմ իթմէսի իգթիզա իտէր :

Պիզէ գալըր իսէ , պու գօմիսիօնտա ումուրը մալիյէտէն Թէմամը իլէ մալիւմաթը օլան պիր Թագըմ Եւրօբալըլարըն տախի պուլունմասը ֆայիտէտէն խալի տէյիլ տիր :

Յէվմէթին վարիտաթը նըսֆը տէրէճէսինէ էնմիշ , վէ իհթիյաճաթ իսէ պիր գաթ տահա արթմըշ , վէ մէմալիքի Օսմանիյէնին հէր Թարաֆընտա ղարուրէթ ֆէվգէլատէ պիր տէրէճէյէ վարմըշ օլտուղու հալտէ , մէսարիֆ էվվէլքի հալտէ՝ վէ պէլքի օնտան զիյատէ օլտուղունտան , էն էվվէլ լազըմ օլան շէյ՝ մէսարիֆին Թէնզիհի իլէ նըսֆը տէրէճէսինէ էնտիրիլմէսի մատտէսի տիր :

.

Րումէլի վիլայաթընըն բուլանընը Թէրթիպ իտէճէք գօմիսիօնա կէլինճէ , պունուն ազասը կիւնտէն կիւնէ կէլիպ թօբլանմագտա իսէ տէ , պունլար միւզաքէրէլէրինի Պապը Ալի Թարաֆընտան վէրիլէճէք պիր բրօկրամա պինա իտէճէքլէր իմիշ : Վ—թէըն րիվայէթինէ կէօրէ , պու բրօկրամ էվվէլճէ հալ իտիլմիշ օլան գօմիսիօնուն գալըմ ալտըը լայիհա օլուպ , անճագ հէր վիլայէթին աճվալ ու իհթիյաճաթընա կէօրէ պազը իլավէլէր տախի օլմագ իչուն , պիրէր սուրէթի Րումէլի վիլայէթլէրինէ կէօնտէրիլմիշ , վէ վալիլէր էհալիյի մէմլէքէթտէն միւրէքքէպ պիրէր գօմիսիօն Թէշքիլ իտէրէք , պու լայիհալարը մէվգըի միւզաքէրէյէ գօյաճագ , վէ լազըմ կէօրէճէքլէրի Թաատիլաթը պիրէր լայիհա իլէ արզ իտէճէքլէր իմիշ :

Վագըաա պու Թէրթիպ , Պէրլին աահտնամէսինին հիւքմինէ մուվաֆըգ օլուպ , աահտնամէի մէզքիւրտէ պէօյլէ գօմիսիօնլարըն Թէշքիլի պէեան օլունմուշ իսէ տէ , պու իշին լիւզում վէ իգթիզասը վէճհ իլէ կէօրիւլմէսի՝ պու գօմիսիօնլարըն սուրէթը Թէշքիլինէ միւթէվագգըֆ տըր . չիւնքի վալիլէր , ատէթլէրի իգթիզասը մէմլէքէթ էհալիսինտէն խալընըզ սէրվէթ վէ ռիւթպէլէրի օլուպ ասլա մալիւմաթլարը օլմայան , վէ էքսէրիյէթ իւզրէ Թէրագգըը էֆքեարընա տիւշման օլուպ էսքի աճվալըն իատէսինի արզու իտէն պիր Թագըմ ատամլարը ճէլպ իլէ , օնլարըն րէյի իլէ իշ կէօրմէք , վէ խալգըն քէնտի րէյլէրինի խիլաֆընա լըմէքէր իսէ , վալիլէրին Թէրթիպ իտէճէքլէրի պու լայիհալար հիչ պիր իշէ եարամայաճագ , վէ իշի սէրէնճամէտէ պըրագմաճագ պաշգա պիր ֆայտէլէրի կէօրիւլմէյէճէք տիր :

Օնճագ միւխթէլիթ գօմիսիօնունուն պու լայիհալարա պէգլէմէյուպ պիր Թարաֆտան պու վիլայէթլէրին իտարէսի գավայիտի ումումիյէսինի Թէրթիպ իլէ օղրաշաճագը , վէ վիլայէթլէրտէն կէլէճէք լայիհալարըն եալընըզ չայանը գապուլ օլան Թատիլաթընը գապուլ իտուպ . ումուրու իտարէ գայիտէսինէ մուխալիֆ օլանլարը իճմալ իթմէճէյի մէմուլ տըր .

Պապը Ալի իչի սէրէնճամէտէ պըրագմամագ իչուն , մէզքիւր գօմիսիօնուն լայիհասընը վագթը իլէ վիլայէթլէրէ կէօնտէրմիշ օլալըյտը . չիւնքի պուրատա ագտ իտիլմիշ օլան գօմիսիօնուն միւզաքէրաթընը իքմալ իտուպ , մազպաթասընը թանզիմ իթմէսի 3–4 այըգ պիր իշ տիր :

Հէր հալտէ կէրէք աճվալը մալիյէնին բուլանը իչուն ագտ օլունան գօմիսիօն , վէ կէրէք պու վիլայէթլէրին ումուրու իտարէսինի թանզիմ իչուն ինթիժա իտէն միւխթէլիթ գօմիսիօն , տէվլէթճէ իճրա օլունաճագ բուլանը իչուն իքի գաբու հիւքմիւնտէ օլտուղունտան , պու իքի գօմիսիօնուն իչէ կիրիշմէլէրի իլէ , եագընտա պիր հիւսնիւ նէթիճէ հուսուլէ կէթիրմէլէրինէ ինթիզար օլունուր :

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Աժանս Հավաս

Լօնտրա 1 հոկտ.

Պրէնս Պիզմարգ իլէ Պրէնս Կօրչաքօֆ պէյնինտէ եագընտա միւլագաթ վուգու պուլաճաղը հավատիսի Սթանտարթ ղազէթասը Թարաֆընտան Թէքզիպ օլունույօր :

Ժէնէրալ Րօպէրթս Գօչիյէ վասըլ օլմուշ տուր :

Պէրլին 30 սէպտ.

Շիմտիյէ գատար ալընան մալիւմաթա կէօրէ , Բրուսիա մէճլիսի մէպուսանը իչուն ազա ինթիխապը իլէ միւթէֆէքքէր օլան միւնթէխիպլէր՝ 1689 հիւրրիյէթ Թարաֆտարը իլէ 932 հալը հազըր Թարաֆտարլարընտան իպարէթ տիր :

Պէրլին 1 հոկտ.

Միւնթէխիպլէրին էքըը ինթիխապը խիթամ պուլուպ , հիւրրիյէթ Թարաֆտարլարընըն հալը հազըր Թարաֆտարլարընա ղալէպէ իթտիկլէրի անլաշըլմըշ տըր :

Աժանս Բի-Բէր

Վիէննա 1 հոկտեմբեր

Պրէնս Պիզմարգ իլէ Ավուսթրիա միւքէլլաֆը պէյնինտէ Թէքամմիւլ օլունան էֆքեար իւզէրինէ , Ավուսթրիա գաբինէթօսու գարիպէն Ավուսթրիա վէ Մաճարիսթան բարլամէնթօլարը էնճիւմէնլէրինէ պիր լայիհա վէրիպ , գումրիւկ աքթինէ աքէրիյէի հազըրլայըպ օն սէնէ պագտա պիր մուամէլէ գարարլաշտըրըլմասը հազըրլայըն պարլամէնթօ էնճիւմէնլէրինտէն իսթիզանը հասըլ գըլաճաղընը Թէքլիֆ իտէճէք տիր :

Պու Թէպտիլ Ալէմանիանըն աքէրի պիւտճէսինէ տախի մուվաֆըգ տըր . զիրա բրէնս Պիզմարգըն Թէքլիֆի իւզէրինէ , Ալէմանիանըն մուխաասէմաթը աքէրիյէսի տախի պիր Թագըմ սէնէլէր իչուն Թային օլունմուշ տուր : Մանէնտա Թէսպիթի մէզքիւրուն բարլամէնթօ էնճիւմէնլէրի Թարաֆընտան գապուլ օլունմայաճաղը մէմուլ տուր :

Վիէննա 1 հոկտեմբեր

Ավուսթրիա տէվլէթի Պօսնա վէ Հէրսէքտէ իճրա օլունան Թահրիրի նուֆուսը լաղվ իթմիշ տիր :

Լօնտրա 1 հոկտեմբեր

Պապը Ալի Սիսամ ատասը էհալիսինին՝ սուի խըթթթ իլէ իթհամ պուլունուպ ամֆիւ ու Թահլիյէ օլունմասը , Սիսամ էհալի վէքիլլէրի գօմիսիօնունա Թարաֆընտան Ինկիլթէրրա մէպուսանը իլէ Թէվասսուտը օլունան Թէմաաթըն ալըշըլմասընա իսթինատէն պուլունմայաճագ տըր :

Ալէմանիա իլէ Ավուսթրիա տէվլէթլէրի միւյանէսինտէ միւնասէպաթը տօսթանէնին Թէեսիսինտէն տօլայը Ինկիլթէրրա մաթպուաթը Ֆէվգէլատէ բուհարը մէմնունիյէթ իւչէյօր :

Լօնտրա 1 հոկտեմբեր

Սիմլատան պու կիւն ալընան պիր թէլէկրաֆա կէօրէ , Ինկիլթէրրա աքէրի հիչ պիր մուգավէմէթէ Թէսատիւֆ իթմէքսիզին Թագգայը իսթիլա իյլէմիշ տիր :

Աֆղանիսթան էմիրի Եագուպ իւթիյաշ գարշը Ինկիլիզլէրէ մուավէնէթ իտէճէյինի վաատ իյլէմիշ տիր :

Լօնտրա 1 հոկտ.

Պարօն Հայմէրլէնին Ավուսթրիա խարիճիյէ նէզարէթինէ Թայինի օլունմասընտան տօլայը , Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթի Ավուսթրիա հիւքիւմէթինէ պէեանը մէմնունիյէթ իյլէմիշ տիր :

Պէթէրսպուրկ 1 հոկտ.

Նիհիլիսթ Հասդիրճա պէչ սէնէ միւտտէթլէ հապսա հիւքմ օլունմուշ տուր :

Պէթէրսպուրկ 1 հոկտ.

Րուսիանըն բէամի կազէթալարը՝ կէօքթէբէտէ Թէքէ Թիւրքմէնլէրի իլէ Րուս աքէրի միւհարէպէսինտէ վուգու պուլան մաղլուպիյէթին գալիպլէթ չանը Րուսլարա այիտ օլտուղունու պէեան իտիյօրլար :

Րուս բէամի կազէթէլէրին պէեանընա կէօրէ , Թիւրքմէնլէր մէյտանը մուհարէպէտէ 435 նէֆէր մագթուլ պըրագարագ բիճաթ իթմիշլէր տիր :

Պէրլին 1 հոկտ.

Պրէնս Պիզմարգ իլէ պրէնս Կօրչաքօֆ պէյնինտէ պիր միւլագաթ վուգուը ատիմիւլ իհթիմալ հալինէ կիրմիշ տիր :

Լօնտրա 2 հոկտ.

Հինտիստանտան ալընան էն սօն թէլէկրաֆլարըն րիվայէթինէ կէօրէ , Ինկիլիզ Թապուրլարը Քապիլէ տօղրու իլէրիլէմէքտէ պուլունույօրլար : Քապիլին Թէօրթ ալայ Թիւրքմէն աքէրի վասըլ օլմուշլար :

Լօնտրանըն պիր չօգ կազէթալարը Ավուսթրիա տէվլէթինին Տէրսաատէթ սէֆարէթի ինթիխապ օլունան Պարօն Գալիչէ Թէպրիք իլէ իշ էֆէնտի իտիյօրլար ; մէզքիւր Պարօնըն պուրատա պուլունմասը էսասը մէմնունիյէթ նէթիճէսի օլմագ իչուն պիլտիրիյօրլար :

Լօնտրա 2 հոկտեմբեր

Պու սապահքի Թայմս կազէթասընտա նէշր օլունան պիր Մըսըր մէքթուպունուն րիվայէթինէ կէօրէ , Մըսըր իլէ Հապէշ արասընտա սուլհ մուգավէլէսի ագտ օլունմուշ . Կօրտօն պաշա Խարթումա կիտէճէք իմիշ :

Լօնտրա 2 հոկտեմբեր

Պու սապահքի Թայմս կազէթէսի տիյօր քի , Եվրոբա տուվէլի մուազզամասընըն Մըսըրտա Թէշքիլ օլունաճագ մուխթէլիթ գօմիսիօնուն էսնասընտա պիր տահա Թէտքիգ իթմէք ումուտինտէ պուլունտուքլարը անլաշըլմըշ , Ֆրանսա իլէ Ինկիլթէրրա պէյնինտէ պիր մուգավէլէ իթիլաֆ ինթիժա պուլունմագտա իմիշ :

Պուքրէշ 1 հոկտեմբեր

Պուլկարիստան բրէնսի , միւքէլլաֆ սաատ հիչ պիր խանընտա օլմայըպ , մայէթինտէ պուլունան մէմուրլարը սաւ քէրիյէ պուլունուպ Թայինտէն եօլունտա Րումանիա բրէնսինին սաֆֆէթինէ իգամէթկեահը օլան Գօթիրուչէնի սարայընտա վարըլ օլմուշ , վէ օ բռատա բրէնս Շարլ՝ բրէնս Ալէքսանտրը պիր բրէնս հագգընտա իքրամը լազըմ կէլէն ինթիրամաթ իլէ գապուլ իյլէմիշ տիր :

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Ցիւնքի կիւն ֆէվգէլատէ օլարագ վիւքէլայի ֆիխամ հազարաթը սաաթ տօգուզ րաատէլէրինտէ Պապը Ալիտէ ագտը մէշվէրէթ իյլէմիշլէր տիր :

—Խազինէի Հիւմայուն քէթխիւտասը հաճի Հասան պէյ էֆէնտինին վուգուը ինֆիսալի իլէ էերինէ սապըգ գուրէնայը Շէհրիյարիտէն հաճի Խալէտ պէյ նասպ օլունմուշ տըր :

—Զապթիյէ մէճլիսի օլան բուլանը մալիյէ գօմիսիօնու վարիտաթ վէ մէսարիֆաթ գօմիսիօնլարը նամըյլա իքիյէ Թագսիմ վէ էնճիւմէնի Թէշքիլ օլունարագ վարիտաթ գըսմը ալլէյէ Նազըրը Սայիտ , վէ մէսարիֆ գըսմը տախի տալիլէ Նազըրը Գարըպ բաշա հազարաթլարընըն Թահթը րիյասէթլէրինտէ տէվամ օլունմուշ տըր :

—Ֆէրիգ Րէճէպ բաշա Պաղտատ ալթընճը օրտույը Հիւմայունու մէճլիսինէ րէիս Թային օլունմուշ տըր :

—Զօրլուտա Թօբլանմըշ օլան օն պէշ Թապուր գատար ասաքիրի Շահանէնին , եագընտա Ցէտէ Ազմէճան Սէլանիկ Թարիգ իլէ Եէնիշէհիրէ կէօնտէրիլէճէքլէրի իչիտիլիյօր :

—Պու կիւնքի վ—թէըն ինճմալինտէ օգունտուղունա կէօրէ , Թիւրքիանըն Եվրոբա գըթասընտա Շարգի Րումէլի վիլայէթինտէն մաատա պուլունան վիլայէթլէրին իտարէսի իսլահ օլմագ իւզրէ Թանզիմ օլունան լայիհանըն պիրէր սուրէթի վիլայէթլէրինէ իրսալ օլունմուշ տուր : Միւշարիլէյհ վալիլէր լայիհայի մէզքիւրէ հազըրլըկնտա մալիւմաթ վէ միւթալաալէրինի պիլտիրմէլէրի իճիւն : Ֆագաթ վալիլէր խօտա պէյ խօտա միւթալաալարընը իչար իթմէյիպ , վիլայէթ տախիլինտէ պուլունան աչալինին րուէսա վէ միւթէհայիզանընտան լազըմ օլտուղու գատար աթէմ ճէլպ իտէրէք օնլարըն րէյլէրինի ալմըշ տըր : Պու գաբըտան լայիհայը միւզաքէրէ էտէճէքլէր պուլունուպ , մէզքիւր լայիհա Պապը Ալիյէ ինհա ազճէլէրինտէ կէօնտէրիլէճէք միշ : Պու ռէյլէրին մաղպաթալարընը կէօրէ , մէզքիւր լայիհայէ Թէվլէթ Եվրոբա գօմիսիօնունա Թէվտի վէ քէյֆիյէթի գօմիսիօնտա Թէտքիգ օլունտուղունտա միւզաքէրէ օլունաճագ տըր : Պու հալտէ պու իշին սուրէթը ինճմալինէ տախի ինթիզար օլունույօր :

—Գարանթայ Թահֆիզի հուդուտ գօմիսիօնու միւնագիլ Թէրթիպատը Թէրթիպ իթմէք կէօրիւյօր , վէ իքինճի սէֆէրէտէ կէօզէտէճէքլէրի Թէտապիրի միւզաքէրէ իտէրէք Թէրթիպ օլունաճագ լայիհայը ալըշտըրմագտա իմիշ :

—Արապ Թապիա մէճլիսի իչուն Պապը Սէրասքէրիտէն օլթա րաֆա պիր էրքեանը հարպ գաղ ալայլարը մէճլիսինէ Թային օլունտուղու մէմուլ տուր :

—Էօթէսին սէրասքէր Թօփ Գաբու սէրայընտա հրքեանը էօնիւնտէ գըլաճագ , ալայը Թէվզիլէրի Թօբլանըպ Թէշվիգ օլունմուշ , Նիզամիյէ Թէօրթ ալայ աքէրինին Ցէրէշտէյէ զա... Թարիգ իլէ Ֆրանսա Իտալիա Բրուսիա վէ Ավուսթրիա մէմուրլարընտան ալթմըշ աքէրի Թէշքիլ էտէճէքլէրի իչիւն մանէվրա Թալիմ Թէվզի օլունտուղու անլաշըլմըշ , իլէրիտէ պուլունաճագ մէմուրլարը Թէքթիֆ իտիլմէք ուզրէ հազըր պուլունաճագ տըր :

—Կէչէն բազար կիւնի Պէյօղլունտա Պէօյիւք Բարմագ գաբուսօգաղընտա պիր Եվրոբալը խանէսինին խըրղը սաաթ 4 տէ քիլիտլէրինի կիրմիշ , մէզքիւր խանէյէ խըրսըզ կիրէրէք , իւչ իւզ էլլի լիրա գըյմէթինտէ պիր Թագըմ էշեայը սիրգաթ իթմիշ տիր :

—Ցումա իրթէսի կիւնի Խասքէօյտէ Բիրի Բաշա սինակօկասընտա գատընլարա մախսուս օլան գըսմը , ճէօմմաաթ պուլունտուղու էսնատա էնգազ էղիլիպ , գատընլարտան պիր գըսմը էրքեանը պուլունտուղու տէ , օզուր գատար Թարալանըպ , Թէլէֆաթ վուգու պուլմամըշ տըր :

—Ֆուտ—Թէ— Պօլ—ֆէ—էրգունունուն պէյանընտա կէօրէ , Նուրնան գօմիսէրլէրի Աթինատան մունթազըր պուլունտուղու Թալիմաթը ճէօրտէքի սուրէթլէ իթմիշլէր , օրտայա մէզքիւր սուգուտլարըն Պապը Ալիյէ պէյանը քէյֆիյէթ-լէ , տիւն էախսուտ պու կիւն իչին գօմիսիօնուն պէյնինի ինթիժամընը Թէքլիֆ իթմիշլէր տիր :

Պապը Ալի իչ պու ինթիժամը կէլէճէք ճումա իրթէսի կիւնինէ Թէէխխիր օլունմասընը Թալէպ իթմիշ իմիշ :

—Սէպտեմբերին 15ինտէ Սամսոնտա չիւտէթլի պիր ֆուրթունա զուհուր իտէրէք , լիմանտա պուլունան սէֆայինէ խայլի սագաթլըգ վուգու պուլտուղու կիպի , քէօմիւրճէ եազան եազմուրտան սախի գարիյէլէրէ սու պասմըշ , վէ պիր Զէյթէգ գարիյէսի քեամիլէն սու իչինտէ գալմըշտըր : Քէզալիք մէզքիւր չէհրտէ պիր գաչ քէլէք գոտալըզլանարագ էհալինին պազը քիմսէլէրի բօղուլ հէլաքլէրինին մուճիպ օլմուշ օլտուղունտան , չէհրը մէզքիւր պուլունան պիր ճիւմլէ քէլէքլէր , միւթէհասսըֆ Հազգը բաշանըն էմրի իլէ , սէքիզ սաաթ մէսաֆէտէ պիր մահալլէ նագլ օլունմուշլար տըր :

—Պաշ վէքիլ Արիֆի բաշա վէ Մահմուտ Նէտիմ բաշա հազրէթլէրի պու քէրրէ եալըլարընտան Սթամպօլտա քէյֆին գօնագլարընա նագլը խանէ իլէմիշլէր տիր :

—Պուլկարիստան միլլէթ մէճլիսինին ինթիխապաթը հէկամ. 12/24 տէ իճրա օլունուպ , 15/27 տէ տախի քիւշատ օլունաճագ մըշ :

ԱԶԳԱՅԻՆ

Մուշտան բաթրիգխանէյէ վարիտ օլան պիր թէլէկրաֆ՝ Պուլանըգ նայիպի պէյնինտէ չիքէայէթը ապիտէյի հավի տիր :

Մէրգում նայիպ սէօյլէպ սէօյլէքտէ , վէ պու միսիլլու սու հարաքէթլէրտէ պուլունմագտա իմիշ :

Բաթրիգ Ամէն. Ներսէս Ս. Հօքէնթէլէրի վուգուէի հալի տէր հալ պա Թագրիր Պապը Ալիյէ պիլտիրմիշ տիր :

Սէպտեմբեր 8 Թարիխինտէ Էրզրումտան եազըլան պիր մէքթուպտա ախիտէքի ֆըգրալար օգունմուշ տուր :

«Սէպտ. Ցիւնկի բազար կիւնիւ կան գարիյէսինտէ Թիւրքլին պիրի վահի պիր սէպէպէ մէպնի պիր Էրմէնի իլէ գավկայա Թուլուշարագ , Էրմէնիյի պչագլա վուրուր :

Մէրգում Էրմէնի՝ ճանըն աճըընտան պիթթիայ սէօյլէյ սաար վէ մարագա պու գատարլա էգիսինին արասընտա խիթամ պուլուր իսէ տէ , Միւսլիմանլար «նէ՛ տէմէք օլուր , պէօյլէ միւպարէք կիւնտէ (ռամազան) կեավուր՝ Միւսլիմանա սէօյսիւն» տէյէրէք հիատէթլէնիրլէր , վէ սըլահլանըպ ագշամ իւսթիւ քիլիսէյի գուշատըրլար , վէ քիլիսէտէն չըգանլարըն իւզէրինէ տապանճա , գըլըճ , սօբա վէ բէվօլվէր իլէ հիւճում իտէրլէր :

Էրմէնիլէր քէնտիլէրինի միւտաֆաայա մէճպուր օլարագ տէֆրագալ պիրլէշիրլէր , վէ հիւճումէ գարշը հիւճումէ պաշլարլար . պու արպէտատա Թարաֆէյնտէն պիր գաչ քիշի մէճրուհ օլուպ նիհայէթ Էրմէնիլէր ֆաիգ չըգարլար :

Էթրաֆ քէօյլէրտէն տախի կէլէնլէր օլուր իսէ տէ , զաթէն իքի Թապուր ասքէր կէլմիշ օլուպ , ագշամ հէր պիր չէյ օլմուշ պիթմիշ պուլունուր :

Էրթէսի կիւնիւ Թարաֆէյնտէն մուհաքէմէյէ ճէլպ օլունուպ , ճիւմլէ Թիւրքլէր իւզէրինտէ Թէպեաթ մանտապ իլ գա օլունուրլար :

Քէզալիք իւչ կիւն աքամ Թիւրքլին պիրի քիւլլիյէթլի պիր օճ երզրումտա ալթըշ վէրիլ էգ-տը , վէ մուախազէյէ ալըգ պէ կիւլ-րիֆթ օլունարագ հապս իւզրէ իսէ տէ , պու էրիշտէն Թէրբէ-Թիւլ իտէն զըյան 150 լիրատան զիյատէ Թախմին օլունույօր :

Պու կիւնլէրտէ Գէրճանտա տա Թիւրքլէր 2 Էրմէնի գըզը ալըպ գաչըրըյօրլար : Քէյֆիյէթ տիւնքի կիւն պիզիմ Առաջնորդարանա պա Թէլէկրաֆ պիլտիրիլմիշ օլմագլա , պագալըմ հիւքիւմէթ նէ խարաքէթ տըր :

Շէհրիմիզ էհալիսինտէն տուվարճը Աւետիսին 18 եաշընտա պիր գըզընը տա 10 նէֆէր ասքէր կէճէնին պիրինտէ գաչըրըրլար վէ անասը վէ պապասը ասքէրլէրի Թանըրըպ հիւքիւմէթէ խապէր վէրտիլէր իսէ տէ , Պայրամ միւնասիպէթի իլէ Թէէխիր օլունուպ , պիր գաչ կիւնտէն պու իչէ պագըլաճագը հիւքիւմէթ Թարաֆընտան մէրգումէ պէեան օլունուր :

Մէշհուր Արապ օղլու Ալի էֆէնտի իչին տիւնքի կիւն տուվարլարտա 500 գատար եաֆթա եափըշտըրըլմըշ ըտը : Մէզքիւր եաֆթալարտա միւսլիմիյէ Ալի էֆէնտինին խազինէի ճէլիլէյէ իբըախանէթի պուլունտուղու պէեան օլունմուշ , վէ պէօյլէ իխթիլասըն էքեան էքեան մէզքիւր եաֆթատա եազըլմըշ ըտը : Պունտան մատատա էքէր էֆէնտի միւսլիմիյէ մէմուրիյէթտէն ազլ օլունուր իսէ , բէամէն իթթիհատ օլունաճագը վէ հազըրանտա տա հէպ պիր չօգ չիքեայէթլէր իւտէճէք եաֆթատա իլավէթէն տէրճ ու պէեան օլունմուշ իտի :

Սէօյլէնտիյինէ նազարէն , պու եաֆթայը եափըշտըրանլար՝ սահիպի սէրվէթ վէ էհլի ըրզ վէ ամալէ պաշըրըլմըշ միւթէֆէքքէր Թիւրքլէր իմիշ :»

—

Էվվէլճէ կազէթալարըմըզ իլան օլունտուղու վէճհլէ , Երեւան Ժողովրդական պիր մէկտուպ Ճանապարհին մէճլիսինտէ ալըպ պիր գաչ խանէսինտէ պագըմ Թութքունու Սուխիան բաշա Ալուշեան հազրէթլէրի . Թէմալիւլ իւնտէ կիւնտէ Թէվզի իսթիֆատէ , պիր իքի հաֆթայա գատար Պէյլէրպէյի ազիմէթ իտէճէք տիր :

ՔԻՒՐՏԼԷՐ
ՎԷ
ԹԻՒՐՔ ՂԱԶԷԹԱԼԱՐԸ

—

Իրպապը միւթալաանըն տէրխամէթը իւտէճէքլէրի վէճճ իլէ, սէպտ. 7 ճումաա կիւնքի նիւսխէմիզտէ ևինէ պու սէրլէվհա իլէ պիր պէնտ տէրճ իտիւպ, Քիւրտլէր վէ Անատօլու բուլաճաթը մէսէլէլէրի հագգընտա Թիւրք ղազէթալարընըն պազը էֆքեարը ռագիմէ վէ ատամը մուզիրրէսինի դըւլէթիգա վէ մուախէզէ իթմիշ, վէ պու կիւնքի կիւնտէ թահթը թասաւիգտէ պուլունան էհէմմիյէթ վէ լիւզումունա մէպնի, պու ղազէթալարը, պիզիմէ միւպահասէտէ տավէթ իթմիշ, վէ սաէթա քէնտիլէրինէ մէյտան օգումուշ իտիւք: Պէնտիմիզին գըսմը աղէմի վոքիի ղազէթասընա գարշը օլտուղու հալտէ, պու ղազէթանըն իւմթիյարը սիւքիւթ իթմէսի, վէ համթա օլ կիւնտէն պէրու Քիւրտլէր հագգընտա քէնտիլիյինտէն իքի սաթըր պիլէ պիր չէյ եազմամասը, չօգլարըն իւմթիգրապընը մուճիպ օլմուշ տուր: Պինաէն ալէյհ, Վագիթն պու խուսուստա իպրազ իթտիյի ճէսարէթ (՚ ՚) վէ համիյէթինի (՚ ՚) թաստիգտէն պաշգա պիզէ պիր չէյ գալմազ: Ճէրիտէի Հավատիս տախի պիզէ ճէվապ վէրմէյիպ, անճագ իրթէսի ճումաա կիւնքի նիւսխէսինտէ Բէրլինի սէրլէվհասը ըլա պըրճա պիր պէնտ նէշր իթմիշ օլտուղու կիպի, պիր կիւն էվվէլիսի, այնի սէրլէվհա իլէ Թէրճիմանը Հաքիգաթ րէֆիգիմիզ տախի պիր պէնտ տէրճ իթմիշ օլտուղլարընտան, վէ պիզ իսէ, Թիւրք մաթպուաթընըն պու եօլտա վագը օլաճագ ճէմի նէշրիյաթընը միզանը թէտղիգ վէ մուախէզէտէն կէչիրմէքլիյէ գավիէն գարար վէրմիշ պուլունտուղումուզտան, Ճէրիտէի Հավատիսին վէ Թէրճիմանը Հաքիգաթըն մէզքիւր պէնտլէրինէ տախի պէր վէճհի աթի պազը միւթալաաթ տէրմէեան իթմէքլիյի փայիտէտէն խալի կէօրմէտիք:

1°.— Հաճէթ եօգ տիմէնէ քի, Օսմանլըտա վէ պէլքի թէքմիլ մէմալիքի շահանէտէ չըգան Թիւրք կազէթալարընտան, բուլահաթա, վէ սաւի աճվալ ու խուսուսաթը մէմլէքէթինին րէֆ ու իղլէսինէ տայիր միւճիպի թէշվիգ օլաճագ նէշրիյաթը նաֆիէ պէքլէմէք պիհուտէ տիր. չիւնքի պու կիպի նէշրիյաթ իճրա իտէպիլմէք իչին, Թիւրք կազէթալարը մէմլէքէթին հալինի աալիյէ կէօրմէքլիք վէ աալիյէ մէյտանա գօյմագլըգ, վէ միւճիպինճէ, հինի հաճէթտէ չէտին թէտպիրլէր թալէպ իթմէքլիք ճէսարէթ ու իգթիտարընը հայիզ օլմագ կէրէք իքէն, եօխտէն պէրու, նէ օ ճէսարէթի մունէվիյէ յի վէ նէ տէ օ իգթիտարը իպրազ իտէպիլմիշ տիրլէր: Պունլար մէմլէքէթին եարալարընը գաբամագ, հագգը չիքէայէթլէրի եա թէքզիպ վէ եախօտ թախֆիֆ իթմէք, կիւնիւն պէօյիւքլէրինէ չօլաղճա թալթիֆաթ եարմագ, վէ Ֆրանսըզճա պիր թապիր միւճիպինճէ, մէմլէքէթիմիզտէ հէր չէյի կիւլ րէնկինտէ կէօրմէքլիյի եօխտէն պէրու ատէթ իթթիխազ իթմիշ տիրլէր: Պու Թիւրք կազէթալարընտա էն պէօյիւք ղայրէթ, փիլան էֆէնտի եախօտ փիլան բաշա իչիւն ուզուն սիթայիշլէր եազմագ, վէ բուլահաթըն լիւզումունու հիսս իթտիրէճէք վէ պէյլէ փիլան վալիյէ, փիլան միւթէսարրըֆա վէ ղայրի հիւլ մամուրըն կէօրիւլէճէք վուգուաթ նէշրինտէն քեամիլէն իճթինապ իթմէք, վէ տէվլէթին տիւչար օլտուղու ֆէլաքէթլէրտէն պահս իթտիքլէրի անտէ, պիզիմ տախիլի գուսուրլարըմըզը ունութուպ, անճագ օ կազէթալարը օգուեան Թիւրք ահալիսինին թէսսուրապընու արթըրաճագ վէ կէօզինի գարալը թուլթաճագ սուրէթլէ, սէպէպ օլմայան չէյլէրի սէպէպ իթթիխազ իթմէք, վէ տէվլէթի Օսմանիյէ անճագ պիր տէվլէթի միւսլիմէ տիր կիպի, ագվամը միւսլիմէյի, խիթէր Քիւրտ օլսուն խըթէր Չէրքէզ, տայիմա ահալիյի ղայրը միւսլիմէտէն պալաթէր վէ ֆայիգ թութմագ, ահալիյի ղայրը միւսլիմէնին հուգուգ վէ ինթիյաճաթը մէչրուասինի, տէվլէթի Օսմանիյէնին հուգուգ վէ ինթիյաճաթընա մուղայիր կէօսթէրէճէք պիր սուրէթտէ տէրմէյան իթմէքտէն իպարէթ տիր: Թիւրք կազէթալարը պիլէրէ՞ք մի պու չօրրէտէ մէսլէքի թութմալար, եօգսա պիլմէյէրէք քի. օրասը պիզէ ֆարգ էտէյիլ, ետէր քի օ մէսլէքի թութմագտա օլտուգլարը, պու կիւնքի կիւն թահթը թասաւիգտէ տիր, վէ հաճէթ եօգ տիմէնէ քի, պունա նէ գատար թէէսսուֆ օլունսա եէրի տիր.

Բօթի պիր բօմպա ճատտախ իլէ Գամպամա բալթ խոնքեճէք տիր։ Բուս հիւքիւմէթինին կէօմիւք թարիֆասընըն ճռւքսէքլիյի տոլայըսընդըն պու գըլթաւը իլէ օլան վէ ճիւզլյէթմէն իպարէթ պուլունան թիճարէթիմիզի խարապ իթմէքտէ տիր, չիւնքի Բօթիյէ խախալ իթտիյիմիզ մալլար, ճանի մատէն քէօմիւրիւ, տէմիր, չէլիք, մաքինա վէ Մանչէսթըր էմթիաալը կէչէն սէնէ ճէման 70.000 լիրայա պալիղ օլմուշ, վէ իխրաճաթըմըզ իսէ 97.200 լիրայա։ Յանհա եբէյի վագըթ լազըմ տըր քի, Ինկիլիզ թիճարէթի, Գաթումուն սէրպէսթ պիր լիման օլմասընտան խաթիֆատէ իթսին»։

ԶՈՒԼՈՒԻՍԹԱՆ

Մուհարէպէ խապէրլէրի

Զուլուլարըն հիւքիւմտարը Սէթիվայօ օրթատան գայպօլըմըշ օլտուղունտան, Ինկիլիզ պաշ գօմանտանը Սըր Կարնէթ Ուօլսլի պէօյլիւք Զուլու ըէիսլէրի իլէ միւզաքէրէյէ կիրիշ, վէ Զուլուխաթանը օն իւչ ռէֆէր Զուլու ըէիսինէ թագսիմ իթմիչ, վէ պու օն իւչ ըէիսին մուամէլաթըընա նէզարէթ իթմէք իւզրէ իքի ռէֆէր մուգիմ Ինկիլիզ մէմուրու թայինինէ գարար վէրմիշ օլտուղունտան, պու ըէիսլէրտէն հէր պիրինէ, աթիտէքի մուգավէլէյի իմզա իթտիրտի քի թէքմիլ սուրէթինի սօն բօսթա իլէ ալըղըմըզ Ինկիլիզ ղազէթալարընտան թէրճէմէ իտէրիզ։

ՍՈՒՐԷԹԸ ՄՈՒԳԱՎԷԼԷ

1Ինճի պէնտ.—Ինկիլիզ հիւքիւմէթի քէնտի մուգիմ մէմուրու մախսուսու մարիֆէթիյլէ պէնիմ թօբրաղըմա նէ միգտար հուտուտ թային իտէրսէ, օ հուտուտու գապուլ իտէճէյիմ վէ օնտան զիյատէ եէր իսթէմէյէճէյիմի վաատ իտէրիմ, (տէեօր հէր պիր ըէիս)

2Ինճի պէնտ.—Զուլուլարա մախսուս օլան ուսուլու ասքէրիյէնին (1) վէ ճախօտ սայիր նէվ ուսուլը թէշքիլաթը ասքէրիյէնին, պէնիմ թօբրաղըմտա մէրի օլմասընա միւսաատէ իթմէյէճէյիմ, վէ Զուլու հիւքիւմտարը Զագա քէնտի ուսուլունու իճատ իթմէտէն ագտէմ պէնիմ աճտատըմըն իթթիպա իյլէտիյի ուսուլու գատիմէ վէ հատէնէէ թէվֆիգան, հէր քէսին իսթէտիյի վագըթ վէ իսթէտիյի կիպի էվլէնմէսինէ իզնէսի ուսուլունու գապուլ իթթիխազ իտէրէք իճրա իթտիրէճէյիմ, վէ պէնիմ թօբրաղըմտա սաքին օլան ատէմլէրին ասայիշլէրինէ տէքթնէ մէզարտէ մէյանի սէրպէսթճէ թաշըրա կիտիպ կէլմէլէրինէ, վէ (Ինկիլիզ խատրէսի թահթընտա պուլունան) Նաթալ վէ Թրանսվալ գըթթալարընտա վէ սայիր մահալլէրտէ կէրէք քէնտիլէրի վէ կէրէք իւճրէթլէ սայիրլէրի իչիւն իշ կէօրմէլէրինէ միւսաատէ վէ պու խուսուսա քէնտիլէրինի թէշվիգ իտէճէյիմ։

3Ինճի պէնտ.—Մուգիմ Ինկիլիզ մէմուրունուն միւսաատէսի օլմայընճա, թօբրաղըմտա հէր հանկը թարաֆտան հէր նէ սէպէպլէ վէ հէր քիմ վասիթէսիյլէ օլուր իսէ օլսուն սիլահ ճախօտ միւհիմմաթ իտխալ իթմէյէճէյիմ վէ իտխալընա տա իզն վէրմէյէճէյիմ, վէ Զուլուխաթանըն տէնիզ թարաֆընտան պիր նէվ էմթաա վէ էշեա տախի իտխալ իթմէյէճէյիմ վէ իտտիրմէյէճէյիմ, վէ ճէնէ մուգիմ Ինկիլիզ մէմուրունուն միւսաատէսի օլմայընճա, պունը սիլահլարը վէ միւհիմմաթըն վէ էմթաա վէ էշեանըն Զուլուխաթանըն սայիր պիր թարաֆընա խոտալընա բիզա կէօնտէրմէյէճէյիմ, վէ պու անքթամըն խիլաֆընտա հարէքէթ իտէնլէրին էլլէրինտէն սիլահլարը վէ միւհիմմաթը ճախօտ էմթաա ու էշեայը զապթ իտիւպ, Նաթալ հիւքիւմէթինէ թէսլիմ, վէ օ կիպի ատէմլէր հագգընտա ճէզայի նագտի վէ ճախօտ սայիր նէվ ճէզա թէրթիպ իտէճէյիմ։

4Ինճի մատտէ.—Պէնիմ էյալէթիմին միւթէֆէքքէրանընտան միւրէքքէպ պիր մէճլիստէ վէ պէնիմ հուզուրումտա մուհաքէմէ օլունուպ ալէյհինտէ հիւքմ վէրիլմէմիշ վէ չահիտլէր իչիտիլմէմիշ օլան աճալիտէն պիր ատէմին հէր նէ սէպէպլէ օլուր իսէ օլսուն գաթլ իտիլմէսինէ միւսաատէ իթմէյէճէյիմ, վէ ֆալճըլար վասիթասըյլա մուհաքէմէ, ճախօտ սաիր մուամէլաթ իճրասընա բիզա վէրմէյէճէյիմ։

5Ինճի մատտէ.—Ինկիլիզ թօբրաղընտան գաչաճաքլարը վէ ճանիլէր պէնիմ թօբրաղըմա ֆիրար իթմիշ օլուրլար իսէ, տէրհալ իտտէ վէ թէսլիմ իտէճէյիմ։ Պու կիպի ատէմլէրին պէնիմ թօբրաղըմա ֆիրար իթմէլէրինի մէն զըմմընտա թէսամիւրի լազըմ կէլէնի իթթիխազ իտէճէյիմ։

6Ինճի պէնտ.—Ինկիլիզ հիւքիւմէթի մուգիմ մէմուրու մախսուսու վասիթասըյլա միւսաատէ վէրմիշ օլմայընճա, հիչ պիր ըէիս ճախօտ ըէիսլէր վէ ճախօտ հիչ պիր աճալի իլէ մուհարէպէ իթմէյէճէյիմ։

7Ինճի պէնտ.—Պէնիմ էյալէթիմտէ ըէիսլիյին վէրասէթի, աճալիմին ուսուլը գատիմէսի միւճիպինճէ վագի օլաճագ, վէ պիր խալիֆին ըէիսլիք մէմուրիյէթինէ Նասպը, Ինկիլիզ հիւքիւմէթինին թաստիգի իլէ իճրա օլունաճագ տըր։

8Ինճի պէնտ.—Պէնիմ էյալէթիմտէն քիմսէյէ արազի սաթմայաճաղըմ վէ սաթտըրմայաճաղըմ վէ հիչ պիր սուրէթլէ թօբրաղըմըն պիր գըսմընը էլիմտէն չըգարմայաճաղըմ վէ չըգարթըրմայաճաղըմ։

9Ինճի պէնտ.—Պէնիմ թօբրաղըմտա սաքին օլանլար պէնիմ հիւքիւմիւմ թահթընտա տըրլար, ֆագաթ պէնիմ հիւքիւմիւմ թահթընտան վէ մէմլէքէթիմի թէրք իթմէք իսթէյէնլէրին ազիմէթինէ մուխալէֆէթ իթմէյէճէյիմ։

10Ինճի պէնտ.—Ինկիլիզ թէպաասընըն տախիլ օլտուղու ճէմի տաավալըտա, մուգիմ Ինկիլիզ մէմուրունուն գարարընա միւրաճաաթ իտէճէյիմ։ Պէնիմ թօբրաղըմտա վուգու պուլունաճագ պիր ճինայէթ ճախօտ ճինհայէթտէն տոլայը Ինկիլիզ թէպաասը, վէ ճախօտ թէպաայը մէրգումէ իլէ միւնասէպաթտա պուլունան քէնտի թէպաամ ալէյհինէ իթթիհամ վուգու պուլտուգտա, Ինկիլիզ մուգիմ մէմուրունուն ըիզասը օլմայընճա մուհաքէմէ իթմէյէճէյիմ վէ հիւքմ վէրմէյէճէյիմ։

11Ինճի պէնտ.—Պու պէնտլէրտէ պահս օլունմըշ օլան ճէմի խուսուսաթ հագգընտա աճալիմին ատաթը գատիմէսի միւճիպինճէ հարէքէթ իտէճէյիմ։

—

Ինկիլիզ հիւքիւմէթինին պիր ճապանի գավմ իլէ ագտ իթտիյի չու աճտնամէ, Թարիխլէրէ կէչէճէք պիր չէյ օլտուղունտան, այնէն թէրճէմէ իթմէքլիյի զայիտ կէօրմէտիմիզ տիր։ Շու պէնտլէրին միւթալաասընտան անլաշըլտըղընա կէօրէ, Ինկիլիզլէր աճքեամը մէզքիւրէյի Զուլուլարա գապուլ իթտիրէրէք, քէնտի մէնֆաաթլարընա խըտմէթ իթմէք, ճանի պատէյին քէնտիլէրին ճէնուպի Աֆրիգա միւսթէմլէքէսթէ իչին պէօյլիւք պիր ղայրէթէն ազատէ սէր իյէմէքլէ պէրապէր, մէտէնիյէթէ խըտմէթ իթմիշլէր տիր։ Զագա հիւքիւմտարըն թայիրմա մուղայիր ուսուլունու լաղվ իթմիշլէր տիր, վէ չիւպհէսիզ Զուլու աճալիսի, պու պապտա Ինկիլիզլէրտէն մէմնուն օլաճագ տըր։ Իմտի ղազըյ տիր քի Ինկիլիզլէրին Զուլուխաթան ճիհէթինտէ վագի օլան թէշէպպիւսլէրի, Աֆղանխաթան ճիհէթինտէ վագի օլան թէշէպպիւսլէրինտէն զիյատէ թէմէլ թութտուն։ Պիր մուհիմ նօգթա տախի չու տուր քի, 8ինճի պէնտտէն անլաշըլտըղընա կէօրէ, Ինկիլիզ հիւքիւմէթի Եվրոպալըլարըն վէ պախուսուս Ինկիլիզլէրին Զուլուխաթանտա էմլաք սահիպի օլմալարընը մէն իթմիշ տիր, չիւնքի Զուլու բուճագը քիմսէյէ արազի ֆիւրուխթ եա թէրք իթմէյէճէք տիրլէր։

(1) Պունտան ագտէմ Զուլուխաթան սէրնամէլի պէնտէրիմիզտէն պիրիսինտէ եազմըշ օլտուղումուզ վէճհիլէ Զուլուլարըն պունտան էվվէլքի հիւքիւմտարլարընտան պիրիսի (Չագա) չէօյլէ պիր ուսուլ վազ իթմիշ իտի քի ճաչտաչ կէնճլէրին հէր պիր թագըմը պիրէր ալայա տախիլ օլուպ, հիւքիւմտարըն իզնի օլմայընճա թագըմըյա օ ալայլար թէզվիճ իտէմէյէճէքլէր իտի, վէ մուհարէպէ իթտիքտէ, վէ լիագաթ քէօսթէրտիքտէ, օ ալայլարտան հէր պիրի, թագըմըյա էվլէնիրլէր իտի։

—

Իմբէրաթօր Կիյոմ 82 եաշընը կէչիրմիշ իսէ տէ, պու սէնէ տախի Ալէմանիանըն հէր թարաֆընտա սօն պահար թալիմլէրինտէ հազըր պուլունտու։ Պու թալիմլէր Սթանպօլ աճալիսինին հէր վագթ Գապը Սէրասքէրի մէյտանընտա կէօրտիւյիւ թալիմլէր կիպի օլմայըպ, ճէսիմ օրտու թալիմլէրի տիր քի, հէր պիր թալիմտէ 30տան 60 պինէ գատար ասքէր հազըր պուլունուր, վէ եալանըզտան մուհարէպէլէր տախի իճրա իտիլիր։

Իմբէրաթօր Կիյոմ Ալզաս-Լօրէն թարաֆընա տախի պիր սէյահաթ իճրա իթտի, վէ Սթրազպուրկտա վէ Մէցտէ ալգըշլար իլէ գապուլ օլունտու իսէ տէ, Ֆըրանսըզ աճալիսի ինթիզամէքեարանէ պիր մէսլէք իթթիխազ իթտի, վէ հաթթա Սթրազպուրկտա իմբէրաթօր կէչէրքէն պիր ատէմ, «Ալզաս-Լօրէն եաշ թութայօր» տէյի պաղըրտը։

—

Բրէնս Պիզմարգըն Վիէննայա վագի օլան սէյահաթընա տայիր Եվրոպա ղազէթալարընըն վիրտիքլէրի թաֆսիլաթա նազարէն, Բըրէնս Պիզմարգըն գօնիլէ վագթընտա իթթիֆագ բրէնս Կօրչագօֆու տէվիրմէսի իլէ քէսպի չէօհրէթ իթմիչ օլան գօճա քէօբէյի, պու Վիէննա սէյահաթը էսնասընտա տախի էքէյինէ միւհիմ պիր եէր թութմուշ տուր։ Բրէնս Պիզմարգ վակօնտան չըգար չըգմազ, «Քէօբէյիմ Նէրտէ քէօբէյիմ» տէյի պաղըրմըշ, վէ քէօբէք տէրհալ էէթիչիպ, էֆէնտիսինի թալթիֆէ պաշլամըշ, վէ պու թալթիֆ թէքմիլ օլունճայա գատար գօնթ Անտրաշի իլէ գօնթ տը Գայսթ կէրիտէ տուրմուշլար վէ պատէհու բրէնս Պիզմարգ իլէ միւլագաթա պաշլամըշլար։

—

Ցիւնքի Նիւսխամըզտա Նիւ Եօրք Հէրալտին սէրնամէլիյէ Բիւլթէրին պիր թէլէկրաֆընը տէրճ իթմիշ իտիք, քի խարիճիյէ նէզարէթի ճէլիլէսի թարաֆընտան Քօնսօլոսներին Գարաճանօղլու հագգընտա սիւֆէրայի սալթանաթը սէնիյէյէ չէքիլէն պիր թէլէկրաֆը իկտար ու իչար իթմէքտէ իտի։ Մուսթէշարըն Բարիզ կազէթալարընտա օգուտուղումուզա կէօրէ, խարիճիյէ Նէզարէթի թարաֆընտան չէքիլտիյինի Բիւլթէրին խապէր վիրտիյի թէլէկրաֆըն այնը, Բարիս սէֆարէթի սէնիյէսի թարաֆընտան մահէլլի ղազէթալարա տախի թէպլիղ օլունմուշ տուր։

—

Տէյ Ղազէթասընըն Ցէրտաասէթ մուխպիրի, սօն տէֆա եազտըղը պիր մէքթուպտա, Թիւրքլէր միյանընտա ֆէտաքեար վէ միւգթէտիր զէվաթ պուլմագ գաթիէն միւմքինսիզ օլմատըղընը պէեան իթտիքտէն սօղրա, Բըրուսա վալիսի Ահմէտ Վէֆիք Բաշա վէ էտիրնէ վալիսի Ըէուֆ Բաշա հազըրաթըընա մէտհ ու սէնա օգումագտա տըր։ Ահմէտ Վէֆիք Բաշա Բրուսատա թէշէպպիւսաթը հասէնէ իճրա իթմէքտէ վէ վէրկիլէրի տախի թօբլաթմայա մուվաֆֆագ օլմագտա տըր։ Ըէուֆ Բաշա էտիրնէտէ միւթէմատիտ միւշքիլաթ վէ մուխալէֆէթլէրէ թէսատիւֆ իթմէքտէ իսէ տէ, հիւսնի ղայրէթի սայէսինտէ, ինթիզամը պաշի սաղլամագտա տըր։

—

Քեապիլ Ինկիլիզ սէֆիրի սըր Գավալքանիինին գաթլինտէն տօլայը Ինկիլթէրրա կըրալիչասը միւթէէսսիֆ միւմայիլէյհին վալիտէսինէ վէ զէվճէսինէ թազիյէթնամէլէր կէօնտէրէրէք, չէճաաթ վէ հիւսնիւ խըտմէթինը մէտհ իթմիչ տիր։ Սըր Գավալքանիինին զէվճէսինէ հէմ Հինտիսթան Նէզարէթի թարաֆընտան վէ հէմ Ինկիլիզ հիւքիւմէթի թարաֆընտան մաաշ պաղլանմըշ տըր։

ՄԷՔԵՍԱԹԻՊ

Երզնկեան մուխպիրիմիզտէն սեպտ. 8 թարիխի իլէ ալտըղըմըզ մէքթուպ տուր.

Նախորդ նամակաւս մոռցայ գրել թէ Գեր. Հմայեակ վարդապետ քաղաք մանելէն երկու օր վերջ այցելեց ազգային 6 վարժարանաց, յորս ամենէն բարեկարգն ու յառաջադէմը գտաւ Ընկերական վարժարանը, որոյ ուսանողներն օրհնեց, գովեց ու քաջալերեց՝ հանդերձ իւր շնորհակալութեամբ առ դաստուս և հիմնադիրս։

Այս առթիւ աւելորդ չեմ համարիր ես ալ հրապարակաւ շնորհակալութիւն մատուցանել վարժարանին Տնօրէն-Դաստուու Մեծ. Սարգիս էֆէնտի Ամատունի ազնիւ և հայրենասէր երիտասարդին, որ կը ջանայ անդուլ իւր խնամոցն յանձնըուած մանկտին մարզել և հրահանգել ի սէր, յուսմունս և ի գիտութիւն։

Այս վարժարանն, որ հազիւ 8 ամսէ ի վեր հաստատուած է յուսացուածէն աւելի արդիւնք ցոյց տուաւ ի շնորհս Ամատունի էֆէնտիի միանգամայն և հիմնադրաց, որ վարժարանին յառաջդիմութեան համար հարկ եղած զոհողութիւնքն ու ջանքը չեն խնայեր յաղթելով ամէնին եղած ամեն դժուարութեանց։

Ցոյս մեծ ունիմք թէ այս վարժարանն քիչ ժամանակի մէջ լիովին պիտի պսակէ Երզնկացւոյն իւր վերայ ունեցած յոյսն ու ակնկալեքը և հիմնադրաց անձնուէր ջանքը։

Գերապատիւ առաջնորդ Հայրերնիս զարմանալի արագութեամբ յառաջ կը վարէ իւր ձեռնարկած գործերը. ստուգիւ սքանչելի մարդ մ'է սա, այնպիսի ճարտարութեամբ կը նկարագրէ ազգին պէտքը, որոյ կարևորութիւնը քարերն իսկ կզգան։

Ինչ որ կառաջարկէ, դիւրութեամբ կընդունուի և անմիջապէս գործադրութեան կ'սկսուի։

Ես զարմացայ երբ գոյդ ընդ առաջարկութեանն Մեծն Ներսէսի վանուց մէջ շինուելիք գիշերօթիկ վարժարանին հիմնարկութեան ձեռնարկիլը լսեցի, որ այժմ մեծ փութով յառաջ կը տարուի յառաջիկայ հոկտեմբերի մէջ անպատճառ բացուելու դիտմամբ։

Այս վարժարանը պիտի ընդունուին առ այժմ միայն 24 աշակերտք, որոց ամենն ալ պիտի ըլլան, որբ, աղքատ և անօգնական տղայք, 20ը շրջակայ գիւղերէն, իսկ 4ը քաղաքիս 4 թաղէն։

Այս պատճառաւ քահանայի մը միջոցաւ շրջաբերական ղրկեց այսօր առ համայն հայաբնակ գիւղօրէս, որպէս զի անյապաղ գիշերօթիկի համար իրենց աշակերտները պատրաստեն, յորդորելով նաև զանոնք որ իրենց թաղ. խորհուրդները և հոգաբարձութիւնքը կազմելով երկսեռ վարժարաններ բանան՝ եթէ չունին և աշակերտներն առատ ձեռն շառունակ դպրոց ղրկեն։

Աւելորդ է ըսել թէ քաղաքիս չորս թաղ. խորհրդոց ալ արդէն պատուիրած է մէն մի թաղը մէն մի աշակերտ պատրաստել գիշերօթիկը ղրկելու համար։

Առաջնորդարանի շինութեանն գա-

ԻԼՄԻՅԷ

ԱՍԻԱՅԻ ՎԱՍԱԹԻՏԷ ՓԱՄՈՒԳ ԶԻՐԱԱԹԸ

Գավգասիատա փամուք իմալընը իլէրուլէթմէք իչիւն, սարֆ օլունան ճահտ ու իգտամաթըն մաթլուպ սէմէրէյի հասըլ իթմէմիշ օլտուղունա բաղմէն՝ Րուսիանըն սայիր ճիհէթլէրինտէ իշ պու սէնաաթըն կիւն պէ կիւն քէսպի թէրագգը իթմէսի չայանը տըգգաթ մէվատտէն տիր։ Միւճէտտէտէն թանզիմ օլունան բըթաթիսթիգլէրէ նազարէն՝ փամուգ մէզրուաթը Րուսիանըն Ասիայի Վասաթի մէմալիքինտէ քէսպի ճէսամէթ իտուպ, էլ հալէթ ու հազըրհի սէնէվի 50 միլեօն քիլօկրամտան զիյատէ մահսուլ վէրմէքտէ տիր քի, պունուն պիր միգտարը մահալլի իսթիհլաքըընա գուլլանըլըպ՝ պագիյէ միգտարը Րուսիայա սէվգ վէ Փաբրիգալարտա պատիլ իմալ էտիլիր պէօյիւք պիր գըսմը Ասիայի Վասաթիյէ իատէ վէ իրսալ օլունմագտա տըր։ Թիւրքիսթանտա փամուգ զէրինէ միւսայիտ մահալըն թուլը չըմալտան Արալ Նէհրինին սէվահիլի աստ օլունուր իսէ տէ, Թաշքէնտ չէհրի հավալիսինտէ տախի քիւլլիյէթլու փամուգ հասըլ օլուր։ Իչ պու փամուգ Խոգանտ էյամընտա էճէթիչլիպ ճինսի տախի Շէմքէնթ փամուղընտան էվլա տըր։ Մէզքիւր հէվալիտէ Ամէրիգա փամուղը տախի թութար վէ չիչէքլէնիր իսէ տէ, չէրի իչիւն օլունան պիր խայլի թէճրիւպէլէրէ ղըյասէն, ալ պիր մուհասէնաթ կէօրիւլմիւշ տիր։ Լաքին Թաշքէնտ վէ Քօճէնտ փամուգլարընտան միւրաճճահ վէ ալէա տըր Պուխարա փամուղու, վէ Նագլ օլունտուղունա նազարէն, տիքիլմէսինէ թամ տիգգաթ օլունտուգտա ճինսի Ամէրիգա փամուղընտան հէման աշաղը գալմայաճաղը աշիքեար կիպի տիր։ Խուքանտտա տախի փամուգ մէզրուաթը քէօպը վիւսաթ իթմէքտէ վէ էյի մահսուլ վէրմէքտէ տիր։ Բէթէրսպուրկտա պու տէֆա քիւչատ օլունան մանիֆաթուրա էգսբօզիսիօնընըն թիւրքիսթան գըսմը գօմիսիօնունուն խիւլասայի թահգիգաթընա նազարէն, գըթայի մէզքիւրէտէ փամպուգճա էն զիատէ մահսուլտար էյալէթ Խիվա օլուպ, էն աղ վէրէն Շէմալի էյալէթլէր տիր քի, թաֆէրովքա վէ Գաչալինքէ գատար (Սիպիրին ճէնուպ հուտուտունտա տըրլար) վարըր լաքին պունլարտա հասըլ օլան փամուգ կէրէք ճինսի վէ կէրէք բիւլլիյի ճիհէթիյլէ Պուխարանընքինտէն չօգ աշաղը գալըր։ Հէլէ պու բիւլիգ մատտէսի Ասիայի Վասաթինին պիլ ճիւմլէ փամուգլարընտա հաթթա Պուխարանընքինտէ տախի մէվճուտ օլուպ, մահսուլաթը մէզքիւրէնին թէմիզլէմէսի ուսուլինտէն նէշէթ իտէն պու գուսուր անըն սայիր փամուքլարտան փըյաթճա թէտէննիսինէ պաչլըճա սէպէպիյէթ վէրէն մատտէ տիր։

Իշթէ պու սուրէթլէ Րուսիա Թիւրքիսթանտան, Խօգանտտան, Պուխարատան, Խիվատան վէ մուախխարէն Զին հուտուտունտաքի էյալէթլէրտէն տախի իչլէնմէմիշ փամուգ ալըպ իմալ իտիւպ, պիր միգտարը քիւլլիյի ճինէ մէզքիւր էյալէթլէրէ իատէ իթմէքտէ տիր։ Սօն օն սէնէլէրտէ իչպու փամուգ խուլալաթը օլգատար թէզայիտ իթմիշ տիր քի, Պուխարա փամուղը Րուսիա մամուլաթընըն պագը Նէվի իչիւն միւճէրրէպ օլան պիր էմթաա օլրաշընա կէչմիշ տիր։

Պալատէ մուհարրէր էյալէթլէրտէն հէր պիրիսինին վէրտիյի մահսուլաթ պու Նիսպէթտէ տիր. Պուխարա սէնէվի 35 միլիօն քիլօկրամ գատար փամուգ վէրմէքտէ տիր, Խիվա 9 միլիօն, Խօգանտ 3 միլիօն, վէլհասըլ Ամու նէհրի ճիւլըրընտա վագը միւսթագիլ էյալէթլէր 58-60 միլիօն։

Իմտի իշպու էյալէթլէրին Րուսիա իլէ իմտիզաճը թիճարէթին թէրագգըսընա վէ Րուսիանըն փամուգ իթխալաթըն թարաֆընտան մէզքիւր էյալէթլէրին հէր թարաֆընտա աճէնթօլար նասպ ու թային իթմէլէրինէ վէ սայիրէյէ պաղըլըր իսէ՝ վագթը գարիպտէ իչպու թիճարէթին զայէթ քէսպը ճէսամէթ վէ էհէմմիյէթ իտէճէյի գավիյէն մէլհուզ տըր. վէ պու խուսուս էյալէթը մէզքիւրէնին Րուսիատան պէրրէն քէսրէթը մէսաֆէսի վէ միւշքիլաթը նագլիյէսի չիմտիյէ գատար էնկէլ օլմուշլար իսէ տէ, Բէթրէսպուրկուն Ասիայի Վասաթիյէ գատար միւթէտատ չիմէնտօֆֆէր խաթթընըն թէմտիտի իլէ՝ իչպու էնկէլ տախի պիլ քիւլլիյէ տէֆ ու զայիլ օլաճաղը պի իշթիպահ տըր։

Եվրոպատան պու գատար պայէս մէմլէքէթլէրտէ պաղըլար վուգու պուլտուղու հալտէ, աճապա Թիւրքիամըզտա, աչէլխուսուս Անատօլու վէ Հայաստան վէ Իլճէզիրէնին օլ ճէսիմ վէ խալի օվալարընտա իչ պու մահսուլուն զէրրի վէ թիճարէթի գապիլ տէյիլ՞ մի, վէ Ասիայը Վասաթիտէն չօգ զիյատէ Եւրոպայա գարապէթի իթիզ հասէպիլէ էհալիմիզէ պիր պէօյիւք քեար քէօչէսի աչ՞մազ մը։ Հայըֆ քի Մըսըրտա վուգու պուլտուղու գատար պիլէ հիւքիւմէթը Օսմանիյէ թարաֆընտան պու խուսուսա տայիր թէչվիգաթ վէ թէսհիլաթ իճրա օլունմատըղտան պաշգա, էհալիտէ իսէ, սահիպի սէրվէթ օլանըն անճագ իրատ վէ ագարէթլէր ինչաաթընտան մաատաաըը տիւչիւնմէյէ պու նէվ թէշէպպիւսաթա ասլա գըյմէթ վէրմատըղընտան, փուգարա գըսմը վէ չիֆթճիլէր տախի հիչ պէօյլէ չէյլէր թէֆէքքիւր իտէմէզ հալը ճէհալէթտէ տիրլէր։ Մէօյլէ վահամ պուլունմայ մահսուլը հէրքէսին լիւզիւմընտան զիյատէ օլուրսա հալտէ գուլլանըլմագտա վէ չիւրիւմէքտէ իքէն, անըն եէրինէ պիր ալ մա բամուգ, բէթէն վէ սայիրէ էքիլ, էճալէճօ օլան հալը ըէրիչանիյէթլէրինի խալաս իթմէյի հիչ պիր քէօյլիգանն իւռէրսէք տիւչինմէմէքտէ տիր։

ՊԻՐ ԸԽՏԱԲՕԹԸՆ ՎՈՒԳՈՒԱԹԸ

Մալիւմ տիր քի Եվրոպա չէհրլէրինտէ՝ կէրէք էհալիյէ սէյիր օլմագ իչուն, վէ կէրէք թաալիյուն վէ մէքթէպ շակիրտանընըն թահսիլի մալիւմաթը իչուն տիւնեանըն հէր թարաֆընտան էնվայի ֆիտան վէ հայվանաթ վէ ճանավարլար կէթիրթիրիլուպ՝ մախսուս պաղչէլէրտէ վէ հավուզլարտա պագ օլունուր։

Պու կիւնլէրտէ Լօնտրանըն պու նէվի պիր հավուզը թէմիզլէմէքտէ օլան խըտմէթքեարըն պիրիսի հավուզտա պուլունան ղայէթ ճէսիմ պիր Ըխտաբօտա թութուլմըշ տըր. չէօյլէ քի Ըխտաբօթ տէօրթ գօլունը սուտան տըշարը աթըպ՝ հէրիֆին պաճագընը սարմըշ օլտուղու հալտէ, տիյէր տէօրթ գօլունը տախի հավուզըն քէնարընա պիր էյիճէ եափըշտըրըպ թէքմիլ գուվէթի իլէ պիչարէյի աշաղը չէքմէքտէ իտի. պէրէքէթ վէրսին մէրգումըն բըրը ճըղլըգլար կէթիրմիշ օլտուղունտան, միւճաւիրինտէ պիր չօգ թօգամամիշ իսէ տէ, պաճագընը գուրթարմագ իչիւն պիր էյի օղրաշըլտըգտան սօնրա հայվանը էօլտիւրմէքէ քէֆէլէյի այագտէ կիրիփան իտէմէյէճէյի գարար վէրմիշ սըրատա, հէման ալլէ էյսիք պայաղընը չիգմէսին հէր նասըլ ըստէ չէքիպ չիգտըգ. Ըխտաբօտա թէրք իտէր. մէզքիւր Ըխտաբօթ թաղա եիլմի թագրիպէ չիգմէյի սըգսըգտան սօնրա գըւ վէրմիշ տիր։

լով՝ բերկրութեամբ կաւեաւմ որ սկզբնաւորութիւնն յառաջիկայ երկուշաբթի անպատճառ պիտի ըլլայ։ Նախորդ կիւրակէ ազգու քարոզիւ մը ժողովուրդը յորդորելէ վերջ՝ որ նոյն իսկ իւր միջոցաւ Առաջնորդարանի շինութեանն համար ըլլալիք հանգանակութեան մասնակցելու չը վարանին քանի չափ մեծատանց այցի ելաւ, որոցմէ 70 ոսկիի գումար մը հանգանակեց։

Այսպէս մի քանի կիւրակէ շարունակ այցելութիւն պիտի տայ ազգայնոց, մինչեւ որ առաջնորդարանի շինութեան բաւական ըլլալու չափ դրամ հաւաքէ։

Իսկ Կեդրոնական վարժարանը հաստատելու համար յառաջիկայ շաբթու 4 Թաղի խորհուրդները յԱռաջնորդարան պիտի հրաւիրէ վարժարանին բացման եղանակին վրայ խորհրդակցելու և Կեդրոնական ըլլալիք վարժարանը որոշելու համար (1)։

Թող ուրախ ըլլայ Երզնկացին այսպիսի փութաջան և գործունեայ առաջնորդ մ'ունենալուն համար, որ կաշխատի անդադար յառաջդիմութեան և բարեկարգութեան շաւղին մէջ դնել զՆերգան, առ որ մասնաւոր սէր կը տածէ։

Աստուած երկար և երջանիկ օրեր շնորհէ այս ազգասէր և փութաջան հովուին, իսկ մի քանի մասնաւոր անհատներու Խ.Ղ.Ճ., որպէս զի սնոտի խնդիրներու համար յուզմունք յարուցանելով չհարկադրեն զանի մեկնել 'ի քաղաքէս, որոյ փառաց ու պարծանաց համար պատրաստ է իւր անձը զոհել . . . ։

ՄԻՒԹԷՆԷՎԻՅԷ

Իզմիրին Էմբուբլիք կազէթասընտա օգունտուղունա կէօրէ, Հասան Նամ Ալէմանիալը պիր միւհէնտիսին՝ Պէրկամա ճիվարընտա պուլտուղու պազը ասարը աթիգանըն տեվլէթը Օսմանիյէյէ այիտ օլան գըսմը՝ Ալէմանիա իմպէրաթօրու հազրէթլէրինէ պիր հէտիյէ վէ եատիկեար օլմագ իւզրէ հիւքիւմէթը Սենիյէ Թարաֆընտան Պէրլին միւզէխանէսինէ թէրք օլունմուշ տուր։

—Ֆիլիպէտէքի Եվրոպա գոմիսիօնընտա Ալէմանիա գոմիսէրի Մ· Պրանշվիգ պու տէֆա Ցէրասաթէթէ կէլմիշ տիր։

—Այաստա հէյէճան հէնուզ պագի օլտուղունտան Շարգի Րումէլի հիւքիւմէթի էյալ օլ Թարաֆա ասքէր սէվգ իթմէքտէ օլուպ, Ահալու պուլկարընտան վէ Ֆիլիպէտէն պիր մըգտար բիյատէ վէ սիւվարի կէօնտէրիլմիշ վէ սաւհա տէօրթ եիւզ նէֆէր միլիս ասքէրի իրսալ օլունաճագմըշ։

—Ինկիլթէրրանըն Ցէրասաթէթ սէֆարէթ պաշ քեաթիպի սապըգ Մ· Պէյրինկ Գրաֆը Էճզիրէսի էմաքը միրիյէ մէսէլէսինին միւզաքէրէսի իչին Ինկիլթէրրա տեվլէթի Թարաֆընտան գոմիսէր թային օլունաճագ իմիշ։

—Բէօմէն իլան օլունտուղունա կէօրէ, Իրանտան վէ Պասրա Թարիգըյէ Հինտիսթանտան Պաղտատա իրսալ օլունաճագ պուղտայ վէ արբա իչին պիր պու կէօմրիւք ալընմայաճագ, վէ քէզալիք Պասրայա չըգարըլան զախիրէ Թախի միւտէթը մէզքիւրէտէն խիթամընա տէկին բէսմը մէզքիւրտէն մուաֆ օլաճագ տըր։

—Ֆրանսանըն Շարգ սուլարընա մախսուս օլան տօնանմասը եազընտա Եունանիսթանըն Բիրէ լիմանընտա Թօբլանըպ, օրատա գօնթր ամիրալ Բրիշպիւէր Թարաֆընտան մանօվրա իճրա իթտիրիլէճէք տիր։

—Ֆիլիպէտէն եազըլտըղընա կէօրէ, Շարգի Րումէլի վալիսի Ալէգօ բաշա հազրէթլէրի էյալէթի մէզքիւրէնին պազը սանճագլարընը տէվիր ու Թէֆթիշ իթմէք իւզրէ, էվվէլքի կիւն Ֆիլիպէտէն հարէքէթ իթմիշ տիր։

(1) Աստուկ վարժարան չըլլալ չինուի, այլ Ազգ· վարժարանաց յարմարագոյնը Կեդրոնական պիտի լինի, իսկ միւսները նախակրթարան։

—Պաթումտան 22 ակոսթ Թարիխլէ եազըլըյօր. «Պաթում սանճագընըն միւլքի հուտուտունա մէմուր օլան Օսմանլը վէ Րուս մուրախխասլարը միւվաֆագաթ իթտիլէր իսէ տէ, սօն պաշար մէվսիմի խիթամ պուլմագտա օլտուղունտան, իշլէրինէ տէվամ խուսուսիլէ եէքտիկէրինի? չիլապէլի տիր։

«Պիր վագըթտան պէրու Միւսլիմանլար հիճրէթտէն ֆէրաղէթ իթմիշ, պու խուսուսու Րուս հիւքիւմէթի ասքէրիյէսի Թարաֆընտան Միւսլիմանլարտան ասքէր ալընմայաճաղընա վէ պունտան մատատա տիկէր պագը իլթիզամաթ տա վէրիլէճէկինէ տայիր վէրիլէն թէէմինաթա աթֆ օլունույօր։

«Եօլլարըն ինշաաթընա գարար վէրիլիպ, տէնիզ գըյըսը պօյունտան շօսէ ինշասընա պաշլանաճագ, պու Թարիգ Բօթի վէ Ուզուրկէթ գասապա կիտէճէք տիր։ Քէզալիք Պաթում իլէ Լամբրէտի օմասիօնու արասընտա պիր տէմիր եօլ եափըլմասը մուգարրէր տիր»։

—Վիլայաթը Թային օլունան մալիյէ միւֆէթթիշլէրինտէն, Ասլըխա վիլայէթի միւֆէթթիշի Հալիլ Էֆ. պու կիւն մայէթ մէմուրլարը իլէ մահալը մէմուրիյէթինէ ազիմէթ իտէճէք տիր։

—Պիր գաչ կիւնտէն պէրու Օսմանլը կազէթալարը վէ օնլարտան ալարագ տիկէր պազը կազէթալար Թախի, հիւքիւմէթի Սենիյէնին Պալգանլար իչզալի մէսէլէսինի մէյտանա չըգարըպ պու հագգընը իճրա իթմէք խուսուսունտա Եվրոպա գաբինէթօլարըյլա միւզաքէրէ իթմէքտէ օլտուղունու եազմըշլար իսէ տէ, Մէսսէժէր կազէթասը պու հավատիսի քեամիլէն Թէքզիպ իտէրէք, աալը օլմասընը վէ պու շայիանըն՝ Պուլկարիսթան իչինտէն կէչէճէք Թարիգի ասքէրի մէսէլէսինտէն նէշէթ իթտիկինի եազըյօր։

—Կէչէն սալը ադշամը սաաթ եարըմ սուլարընտա, պիր արապա՝ տէրսանէտէն պիր Օսմանլը հարէմի իլէ հալայըղը վէ չօճուղու պուլունտուղու հալտէ, Գալաթա Սէրայը էօնիւնտէն կէչէր իքէն, պիր Թէֆթիշ մէմուրը՝ իքի իւչ զապթիյէ նէֆէրի իլէ պէրապէր մէզքիւր արապայա եանաշարագ, վագըթըն կէճ օլմասընտան պահսըլա եօլլէ կէճ վագըթ սօգագտա նէ իչին կէզիլտիյի սուալ իտուպ, մէրքէզէ կէօթիւրիւլմէք իւզրէ արապատան ինմէլէրինի էմր իտէր։ Հարէմ նէ սէպէպէ մէյանէ կէճիքտիկինի վէ քէնտիսինին Թէչրիֆաթճը միւթէվէֆա Քեամիլ պէյին ագրապասընտան պուլունտուղունու մէմուրը մումաիլէյհէ պէյան իտէր իսէ տէ, միւֆէթթիշ պունու տիյնէմէյուպ, ճէպր իլէ հարէմի արապատան էնտիրիր վէ մէրքէզէ կէօթիւրմէք ազմինտէ պուլունուր. գատըն՝ մուխալիֆէթ իտէրէք եինէ էվվէլքի իֆատէսինի թէքրար պիրլէ ֆիրեատ ու ֆիղան իթմէճէ էհալի եըղըլըպ, իչլէրինտէն պազը զէվաթ Թախի միւտախալէ իտէր, վէ պունուն իւզէրինէ զապըթա՝ հարէմի մէրգումէ իլէ Քեամիլ պէյին գօնաղընա գատար կիտտումիշ իչին անլամայա րութի րիզա կէօնտէրիր։ Ֆիլհագիգա օրատա գատընըն միւթէվէֆա Քեամիլ պէյին մէնսուպաթընտան օլտուղու Թահագգուգ իտէրէք, միւֆէթթիշ ավտէթ իտէր իսէ տէ, պու հալ Հարէմ մէրգումէյի Թէլաշա տիւշիւրմիւշ, վէ մէմուրի մէզքիւրուն պու հարէքէթի հագգընտա Թահգիգաթ իճրասը լազըմ կէլէճէյի ... միւֆէթթիշի մէզքիւրուն Թարաֆընտան ... իթտիրիլէճէք տիր։

—Ֆրանսանըն Շարգ սուլարընա մախսուս օլան տօնանմասը ... [see above]

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Օրման վէ մաատէն մէճլիսի ազասընտան Բասիլս Էֆէնտիյէ, րիւթպէյի սանիյէ սընըֆը ... սէֆարէթի Սենիյէսի պաշ քեաթիպի ... Միհրան Էֆ.յէ։

Բօտօրիճա պաշ շէհպէնտէրլիկի Նիշ պաշ շէհպէնտէրի սապըգ Նիգօլախօս Էֆ.յէ։

Նիշ պաշ շէհպէնտէրլիկի Թըրմըլար շէհպէնտէրի սապըգ Տաքէս Էֆէնտիյէ Թէվճիհ պույրուլմուշ տըր։

ՐԷՍՄԻ

Թըրնովա սանճագընտա Լոֆճատա գեալթիպ վէլի մահալլէսինտէ սաքին միւթէվէֆա Հաչ մէթ պինի Իպրահիմ Եէթիմլէրի օլան Մէհմէտ Ալի՝ վէ Սիւլէյման Արսլան վէ Այիշէ Սըտտիգէ նամ չոճուգլարըն միւթէսարրըֆ օլտուգլարը ճէման 1,500 դը. գըյմէթլի սէնէտի վէ 4115 վէ 4116 վէ 4277 վէ 4278 վէ 4279 նումերօլու ալթը գըթա եսհամը ճէտիտէ պէրաթլարը էյթամ սանտըղընտա մահֆուզ օլտուղու հալտէ զայի օլմուշ օլտուղունտան, վէ պու միսիլլիւ զայի օլան պէրաթըն էլինէ միւթէնէվիէտէ նէշրի օլունան կազէթալար իլէ իւչէր տէֆա իլանը իլէ, Թարիխի իլթիմասըն իթիպարէն պիր սէնէյէ գատար ղուհուր իտէր իսէ, գայտը Թասհիհ իլէ միւրիւմէսի վէ ղուհուր իթմէտիյի Թագտիրտէ գայտը ահիրի Թէրգին օլունուպ, միւճէտտէտէն պէրաթ իթասը իյէ պէրապէր, միւթէրագիմ ֆայիզինին Թախի Թէսվիյէսի իրատէի Սենիյէ իգթիզասը ճէլիլինտէն պուլունմուշ օլմաղլա, մէզքիւր պէրաթլար հէր քիմին եէտինտէ իսէ ճանիպի խազինէյէ կէթիրմէսի իլան օլունուր։

—

Մալիյէ Նէզարէթի Ճէլիլէսինտէն

Խազինէի ճէլիլէտէն իխտա օլունմագտա օլան միւթէգաիտին վէ էյթամ վէ ահէզէ վէ միւհթաճին մաաշլարը ահալինին էյամը մախսուսէսինտէ պիթթամամ վէրիլմէսի թօփլանմասընտան վէ մաաշաթը մէզքիւրէ գօչանլարընըն Թէսվիյէի մուամէլաթը գայտիյէսի իլէ հասըլ օլան քէսրէթ վէ իզտիհամ ճիհէթի իլէ զըրուրի խիթամ իմթիտատ թօլայը, կէրէք մաաշ սահիպլէրի վէ կէրէք մէմուրլարը թիւչարը միւշքիլաթ օլտուգլարընտան, պատէմա չու հալլէրին վուգուունէ մահալ գալմամագ իւզրէ, չիմտիլիք պիր գըրշտան պէշ եիւզ գըրշա գատար օլան մաաշլարըն Ցէրասաթէթ վէ պիլատը սէլասէտէ պուլունան Թահսիլ տաիրէլէրի Թարաֆընտան Թէսվիյէ իթտիրիլմէսի պիթթէնսիպ, հէր տաիրէյէ իլիշիկի օլան վէզնէտար վէ քէթէպէ Թային, վէ իգթիզա իտէն մէպալիղ Թախսիս գըլընաճաղընտան, վէ պունլարըն էվվէլ էմրտէ տայիրէլէրճէ գայտ վէ Թահրիրի իգթիզա իտուպ, պունա տա կէլէճէք չէհրի Թըշրինի էվվէլ իպթիտասընտան իթիպարէն պաշլանաճաղընտան, մաաշլարը մէզքիւրէ աշհապընըն հէր պիրիսի, սաքին օլտուգլարը մահալլէտէն պէր հայաթ վէ մաաշըն միւթէսարրըֆը սահիհի օլտուգլարընա տայիր Թասթիգլը իլմ ու խապէր ալըպ, մէզքիւր Թըշրինի էվվէլ իպթիտասընտան իթիպարէն, մէնսուպ օլտուղու Թահսիլ տաիրէսինէ, իպրազ իլէ, մաաշ գօչանլարը տէֆթէրը մախսուսունա Թարիխ վէ նումերօսու իլէ գայտ իթտիրմէսի լազըմ կէլէճէյի իլան օլունուր։

ԻԼԱՆԱԹԸ ՄԻԼԻԷ

. . . Խմբագիր,

Հետեւեալը ազգօգուտ և պատուական լրագրոյդ մէկ անկիւնը հիւրընկալելով 'ի լնդութիւն ամեն Հայու հրատարակելնիդ կը խնդրեմք։

Բնիկ Արաբկիրցի վսեմ. Պօղոս Էֆ. Կարապետեան, որ երկար ատենէ 'ի վեր իր բնակութիւն հաստատած է յԵգիպտոս, առ հայրենիս իւր ունեցած անհուն սիրոյն 'ի հաւաստիս, այս վերջին տարիներս իւր ծննդեան թաղին մէջ (Շահրեօղ) առընթեր Ս. Լուսաւորիչ Եկեղեցւոյ և յանուն բարեխնամ Հօրն իւրոյ վարժարան մի կառուցանել տուած էր՝ գեղին և շինութեան բոլոր ծախքը յանձնէ հատուցանելով անձնապէս։

Կարապետեան Էֆ. իւր յաւերժական յիշատակաց արժանի այս մեծագործութեան մի փոքր եւս աւելցուց անցեալ տարի՝ յանձնարարելով գաւառիս վարչութեան որ գործեալ իւր հաշուոյն՝ Կարապետ—Թօրոսեան վարժարանի 'ի մշտնջենական հաստատ կալուածներ գնելով ապահովէ յիշեալ նուիրական հաստատութեան նիւթական մատակարարութիւնն ալ։

Վարչութիւնս թաղին Պատուաւոր խորհրդոյն հետ այն ատենէն կ'աշխատէր, ըստ բաղձանաց յիշեալ բարերարին, արդիւնաւոր կալուածներ հայթայթել։

Եւ ահա այս անգամ յաջողեցաւ քաղաքիս մեծ շուկայի բանուկ մէկ կողմը հինգ հատ ընտիր ու ընդարձակ խանութներ գնել 295 Օսմ. լիրայի արժողութեամբ, որոց գինը հետզհետէ վճարմամբ հասոյց արդէն վսեմ. Պօղոս Էֆ.։

Իսկ սկիզբէն 'ի վեր վերոյիշեալ նպատակներով հետզհետէ նոյն թաղին շնորհած գումարներն 520 Օսմ. լիրայի կը յանգին։

Գնեալ խանութները 'ի վարձու գոլով այսօր՝ արդէն կ'երաշխաւորեն վարժարանին ծախքը։ Անոնց կալուածագրոց պատճէնները գրկուած են 'ի Կ. Պոլիս յԱզգ. Պատրիարքարան, որպէս զի յետ վաւերացման գրկուին յիշեալ Էֆէնտիին, ինչպէս որ ինքը կամեցած էր։

Արաբկիրու բարերարին հայրենասիրական այս պանծալի գործը մեծաւ բերկրանօք հաւակելու պատեհութեամբ՝ Թաղ. Ժողովս 'ի դիմաց հանրութեան իւր սրտագին շնորհակալիքը կը մատուցանէ հրապարակաւ առ նորին Վսեմութեան, յուսալով որ ձեռնհաս հայրենակիցք ալ պիտի բարեհաճին օրինակել այս սքանչելի գործը 'ի փառս և 'ի պարծանս քաղաքիս և համայն իսկ Ազգիս։

Մնամք յարգանօք

Ի դիմաց Թաղ. Ժողովոյ Գաւառ. վարչութեան Արաբկիրու.

Ատենադպիր Ատենապետ

Մ· Ճէլեան Մուրատեան Մուշեղ Բէշէլեան

28 Օգոստոս 1879

ՀՐԱՒԷՐ

ԱՌ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՍ

Ազգային Ժողովը նիստ ունի յառաջիկայ ուրբաթ Սեպտ. 21 'ի Մայր Եկեղեցի։

Ատեանը պիտի բացուի ճշգ. ժամը 6 ին և գոցուի 10 ին։

Հրաւիրեալ են երեսփոխան էֆէնտիները՝ իրենց ազգասիրական պարտականութիւնը կատարելու փութալ։

1879 Սեպտ. 17

Պատրիարք Կ· Պոլսոյ
ՆԵՐՍԷՍ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

ՕՐԱԿԱՐԳ

1. Խնդիր Ազգ. ուղղակի տուրք.—Շարունակութիւն վիճաբան. 'ի վերայ Համարակալ. դիւանի տեղեկագրոյն.
2. Խնդիր վերաքն. Սահմ.—վիճաբան. 'ի վերայ Նախաձեռն. դիւանի տեղեկագրոյն.
3. Խնդիր Ղալաթիոյ թաղեցւոց.—վիճաբան. 'ի վերայ Մայր Դիւանի տեղեկագրոյն.
4. Խնդիր Հիսար և Պօյաճը գիւղ միացեալ թաղից երեսփոխանական ընտրութեան.—վիճաբան. 'ի վերայ Նախաձեռ. դիւանի տեղեկագրոյն.
5. Խնդիր երեսփ. ընտրութ. 'ի բաւանց Կարսայ և Թուսճուքի վիճակաց.—վիճաբան. 'ի վերայ Նախաձեռն. դիւանի տեղեկագրոյն.
6. Բողոքագիր Տիգրանակերտի դադարեալ Առաջնորդ Տ· Փիլիպպոս Եպիսկոպոսի.—վիճաբան. 'ի վերայ Ցարարեր. դիւանի տեղեկ.
7. Ընտրութ. կրօն. և Քաղ. Ժողովոց պակասեալ անդամոց։

Ատենադպիր
Մ· Թ· Մէլիքեան

Րումէլի Թիմիւր եօլու Թահվիլլաթընըն իչպու ալաֆրանկա հօխտեմբերին պիրինճի կիւնիւ քէչիտէ օլունան 58 ինճի գուրասընտա գազանան նումերօլար տըր։

Նումերօ	Ֆրանք	Նումերօ	Ֆրանք	Նումերօ	Ֆրանք
13230	300000	682510	1250	553622	1000
1253134	25000	823759	»	632695	»
510433	10000	929038	»	639541	»
1452445	»	1452442	»	673460	»
18226	2000	1768678	»	682508	»
92921	»	955	1000	702618	»
212366	»	18228	»	715605	»
235921	»	47837	»	794250	»
1775587	»	50446	»	823757	»
1798940	»	66915	»	823760	»
22611	1250	220110	»	885904	»
50449	»	227876	»	951772	»
113670	»	227877	»	1046873	»
171193	»	235323	»	1360700	»
283307	»	235922	»	1495362	»
283308	»	283306	»	1617067	»
573775	»	489853	»		»

400 Ֆրանգ գազանան նումերօլար տըր.

951	202543	288108	665674	929040	1286558	1693803
2	4	9	5	936646	9	4
3	5	10	673456	7	60	5
4	212367	489851	7	8	1341531	1711096
18227	8	2	8	9	2	7
9	9	4	9	50	3	8
22612	70	5	682506	951771	4	9
3	217836	510431	7	3	5	100
4	7	2	9	4	1360696	1738376
5	8	4	702616	5	7	7
47836	9	5	7	1005071	8	8
8	40	534516	9	2	9	9
9	220106	7	20	3	1383196	80
40	7	8	713531	4	7	1768676
50447	8	9	2	5	8	7
8	9	20	3	1046871	9	9
50	226506	553621	4	2	200	80
66911	7	3	5	4	1424331	1775586
2	8	4	715601	5	2	8
3	9	5	2	1083386	3	9
4	10	564436	3	7	4	90
92922	227878	7	4	8	5	1776196
3	9	8	725081	9	1425661	7
4	80	9	2	90	2	8
5	230416	40	3	1122626	3	9
106656	7	573771	4	7	4	200
7	8	2	5	8	5	1776581
8	9	3	774721	9	1452441	2
9	20	4	2	30	3	3
60	235321	606431	3	1172386	4	4
113666	2	2	4	7	1495361	5
7	4	3	5	8	3	1798936
8	5	4	794246	9	4	7
9	235923	5	7	90	5	8
129681	4	632691	8	1275081	1496541	9
2	5	2	9	2	2	1829056
3	245421	3	823756	3	3	7
4	2	4	8	4	4	8
5	3	639542	874146	5	5	9
162666	4	3	7	1283131	1573021	60
7	5	4	8	2	2	1931861
8	265881	5	9	3	3	2
9	2	648161	50	5	4	3
70	3	2	885901	1284511	5	4
171191	4	3	2	2	1617066	5
2	5	4	3	3	8	1941631
4	283309	5	5	4	9	2
5	10	665671	929036	5	70	3
202541	288106	2	7	1286556	1693801	4
2	7	3	9	7	2	5

Մերճան չարշըսընտա խամամ Ալի խանը իսմ գամընտա վագի Ն. 20 օտատա Թիւրքճէ վէ Ֆըրանսըզճա լիսանլէրի կէրէք իմլի բագամ վէ ֆէննը տէֆաթիր տէրսլէրի վէրիլմէքտէ օլտուղու կիպի էվրագը բէսմիյէ վէ ղայըր բէսմիյէյէ տայիր Թիւրքճէ վէ Ֆրանսըզճա հէր նէվի Թահրիրաթ եանի արզուհալ, բրօթէսթօ, բօրօրթօ, մէքթուպ վէ սայիրէ Թահրիր վէ Թանզիմ օլունաճաղը վէ իչպու օտայա Թէշրիֆէ բաղպէթ պույուրան զէվաթ հէր վէճհ իլէ խօշնուտ իտիլէճէքլէրի իլան օլունուր։ 29

Ցուսուֆ Ց· Աֆիլեան

Սահիպի իմթիյազ
ԱՆՏՕՆ ՍԱԳԱԵԱՆ

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԵՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա, 1 Հոկտ.	
Ինկիլ. էսհամը Ինկ. Լիր.	97-15/16
Օսմ. էսհամը աչըլըշը	11-3/4
» » գարանթը	11-7/8
Իսթիգրազ 65	14-3/4
» 69	13-7/8
» 71	56-1/2
» 72	21-3/4
» 73	13-
Օսմանլը պանգասը	10-7/8
Մըսըր տայյուսը մուլթա հըսէ	49-7/8
» իմթիյազը	77-1/8
Րուսիա իսթիգրազը	89-1/4
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	–
Բարիզ, 1 Հոկտ.	
Ֆրանսա. էսհ. 3 % Ֆր.	85-90
» » 5 գըօնսօլ	119-10
Օսմ. էսհամը աչըլըշը	11-87 1/2
» » գարանթը	11-97 1/2
Իսթիգրազ 65 Ֆր.	70-
» 69	68-
» 73	64-
Մըսըր ֆօնտ. մուլթա հըսէ	252-50
Գրէտի Լիօնէ	945-
Օսմանլը պանգասը	524-37 1/2
Րումէլի շըմէնտըֆէրի	45-50
Իթալիա էսհամը	81-20
Գամպիօ Լօնտրա 3 այ վատէ	25-32
Վիէննա, 1 Հոկտ.	
Աճիօ ֆիօրին	–
Րումէլի շըմէնտըֆէրի	–

ՂԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. ում. տիւն աչ. գար.	12-22
Պու սապահ աչըլըշը	12-32
Իսթիգ. 63 (Մուլթօն) 6 % Ֆ.	69-
» 65 » 6 % Ֆ.	69-
» 69 (Բինար) 6	67-
» 72 (Պօն տիւ Թրէզօր)	21-25
» 73 6 % Ֆ.	63-
Րումէլի շըմէնտըֆէր 3	44-50
Ագճէ ֆայիզի %	9-
Րըբօր Ղ.րշ.	60-
Հավալէսիզ »	60-

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	4- 5
Ստամպօլ պանգասը	5-36
Սօսիէթէ ժէնէրալ	4- 8
Թրամվայ	4-10

ԱԳՉԷԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ

	Ղ.շ. Ֆր
Օսմ. լիրասը 100 ղըրշտան	
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը	106-20
Մէթալիք »	117-20
Պէշլիք »	118-
Գազըր »	525-
Գայմէ »	760-
Ինկիլիզ լիրասը	109-30
Ֆրանսըզ ալթունու	87-15
Ֆօլ	89-35
Գըրմըզ ալթունու	51-40
Գարպօն գայմէսի	8-73